

IZHAJA VSAK DAN

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Pestoju, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-20, za pol leta Kron 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“, - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 20. Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „Edinost“

vabi na

JAVNI SHOD

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 3. novembra 1912

ob 10 dopoldne

v veliki dvorani „Nar. doma“.

DNEVNI RED:

Avstrija in balkanska vojna.

Slovenci mesta in okolice! Prihitite na shod v kolikor mogoče velikem številu.

ODBOR.

BRZOJAVNE VESTI.

Atentat na Cuvaja.

Cuvaj zopet ušel smrti.

ZAGREB 31. ob 10-15 zvečer. (Od našega izveščitelja). Nocoj ob deveti uri je jurist tretjega letnika Pleniščak trikrat ustrelil na komisarja Cuvaja, ki ga je opazil pri oknu banske palače. Oddal je iz bližine kakih 34 korakov tri strele, ne da bi ga bil pogodil. Nato se je atentator sam obstrelil in je ta čas izdihnil v bolnišnici.

Istovetnost Pleniščakova še ni dognana, ker niso pri atentatorju našli nikakih izkazil. Obledo in vse, kar je imel pri sebi, so radi preiskave spravili k policijskemu ravnatelju.

Tudi dijaki Pleniščaka pobleže ne poznajo. Vedo le povedati, da je jurist III. letnika in doma nekje iz hrvatskega primorja.

ZAGREB 31. (Izv.) Jurist Pleniščak se je že par dni nameraval usmrtiti in je v zadnjem trenutku sklenil, da spravi pred svojo smrtjo komisarja Cuvaja s sveta. Tu se raznašajo razni senzacionalni glasovi, ki jih hoče ogrski državni korespondenčni urad še podkrepiti. Iz vsega je razvideti tendenco.

Srbsko-hrvatska koalicija v Budimpešti.

ZAGREB 31. (Izv.) Srbsko-hrvatska koalicija se sestane v Budimpešti. Posvetovala se bo o političnem položaju na Hrvatskem in se bo izjavila proti diktaturi, ki je ni potreba na Hrvatskem.

(Javili smo že na kratko o nameravanem sestanku koalicije; o njenem posvetoivanju pa javimo o priliki naravnost iz političnih krogov. — Ured.)

Novi srbski poslanik na Dunaju.

DUNAJ 31. (Izv.) Srbskega poslanika na Dunaju, Simića, je vlada odpzvala. Za njegovega naslednika je bil imenovan

Jovan Jovanović, načelnik odseka v ministertvu za notranje zadeve, ki je najbolji poznavalec balkanskega vprašanja. Izpremembo motivirajo tako, da je Simić že baje star, dočim je treba na važnem dunajskem mestu mlade, čile moči.

Poincaréjev predlog.

PARIZ 31. (Izv.) Poincaréjev predlog o posredovanju se glasi: „Kakor hitro se bo izvršila večja bitka na črti od Drinopolja v Carigrad, je vse eno, kako se izide boj. Gotovo je le, da morajo velesile ponuditi balkanskim državam posredovanje, ki bo imelo namen, ustvariti premirje in začasno pomehanje sovražnosti“. — Kaj se pa naj potem zgodi, tega Francija ni povedala. V principu so velesile pritrdile Franciji.

Avstrija se ne pogaja.

DUNAJ 31. (Kor.) Razne vesti, ki pravijo, da se pogaja Avstro-Ogrska s Srbijo, so brez podlage.

Ne premirje, nego mir.

DUNAJ 31. (Kor.) „Neue Freie Presse“ ve povedati, da balkanske države nimajo namena se s Turčijo pogajati za premirje, nego k večjemu o miru. Vendar pa bodo balkanske države, tako pravijo baje dunajski balkanski diplomati, obravnavale neposredno s Turčijo brez vesilil. Bolgarsko poveljstvo namreč namerava prodreti do Carigrada.

Evropa si želi mira.

CARIGRAD 31. (Kor.) Govori se, da se opazuje i na turški in na strani balkanskih zaveznikov želja po miru. V obče mislijo, da bi bil sedanjí trenutek ugoden za pripravljanje miru, ker bi se o njem ne sklepalo samo v interesu balkanskih držav, nego v interesu cele Evrope.

Kneževina Albanija.

DUNAJ 31. (Izv.) V neresnih političnih krogih se bavijo z vprašanjem usode Balkana. Smatrajo za potrebno, da se ustanovite za slučaj, da razpade Turčija, dve kneževini, Albanija in Macedonija, ena z danskim princem na čelu, ena pa s Švedom kot vladarjem. V Bolcanu na južnem Tirolskem je že zborovala celo albanska kolonija,

ki je sklenila, da pozove na bodoči albanski prestol nemškega grofa Alfreda von Dörnlingheim.

(Vest je seveda smešno neumna, vendar jo pa priobčujemo, da vidi svet, kako nekateriki mislijo, da mora biti povsod, kjer se dobi kako dobro korito, le — Nemec in German. — Ured.)

Preroki konca Turčije.

DUNAJ 31. (Izv.) „W. Zeit.“ opisuje, kako katastrofalni so dosedajni turški porazi. Ona piše: Armada, s katero Turčija še razpolaga, je razbita in razgnana. Pot v Carigrad je prosta. Debaele je popoln; zapadne armade sploh ni več, iztočna pa izginja. Sedaj imajo Turki v Evropi le še Carigrad in okolico. — Bitka pri Lüle-Burgasu pomenja polom evropske Turčije.

Konec Turčije.

PARIZ 31. (Izv.) Diplomati presojaajo diplomacijo zelo neugodno. Sedaj po njihovem menenju ne preti poguba samo evropski Turčiji, ampak tudi Turčiji v Aziji. Čisto javno se že govori o vsesplošnem polomu na Turškem.

Protievropske demonstracije v Egiptu.

KAHIRA 31. (Izv.) Tu so se vršile demonstracije proti Evropi. Neki arabski šejk je celo udri v cerkev in je hujskal proti tujcem. Evropske zgradbe so demonstranti obmetavali s kamenjem, namškemu vicekonzulu so pa prevrgli in razbili voz na cesti. Sam konzul se je le s silo rešil.

Hrvatske usmiljenke za Črnogoro.

REKA 31. (Izv.) Sem so prispele usmiljenke iz Djakovega, ki se odpravijo v Črnogoro.

Kraljevski pogreb.

MONAKOVO 31. V dvorni cerkvi se je izvršil pogreb princezinje Ruprecht. Med pogrebi je bil zastopan tudi avstrijski cesar Fran Josip.

Sirotišče zgorelo.

NEW-YORK 31. V San Antonio v državi Texas je zgorelo sirotišče. V tem tem požaru je našlo smrt pet redovnic, ki so reševale otroke. Umrla sta dva otroka.

Za Turke ni rešitve!

Nazim paša je mrtev! - Evropa je obupala nad Turčijo.

Boji pri Lüle-Burgasu.

SOFIJA 31. (Izv.) Do sedaj so od Lüle-Burgasa prispele le posamezne vesti. Glavni boji se vrše iztočno od Lüle-Burgasa in zapadno od Saraja, kjer so Bolgari prijeli Turke od boka.

Turki pobegnili od Lüle-Burgasa.

SOFIJA 31. (Bol. tel. ag.) Bitka, ki se je vršila včeraj na progi Lüle-Burgas-Saraj, je bila žestoka. Bolgari so razpršili turško armado s poveljnikom Nazim-pašo, ki se je umaknil in pobegnil proti Čorlu in pustil množico mrtvih in ranjenih na bojišču.

DUNAJ 31. (Kor.) „N. Fr. Pr.“ javlja iz Sofije: Zapadno turško krilo, ki je bilo razpostavljeno pri Lüle-Burgasu, je potisnjeno čisto v ozadje. Sploh se zdi, da se pomika nazaj v Čorlu. Na iztoku pri Vizli so se Turki iz početka držali, a uspeha niso dosegli. Ker so Bolgari zavzeli Lüle-Burgas, se turško iztočno krilo pomika nazaj v

Saraj in Strandžo, devet divizij pa, ki so tvorile rezervno zapadno od Jenirköja, so poslali Turki proti sredini bojne fronte, da ovrejo bolgarsko napredovanje. Bojna črta se je pomaknila nazaj do postojank Čorlu-Saraj-Strandža.

Nazim paša — padel!

DUNAJ 31. (Izv.) „Lokal-Anzeiger“ javlja, da je pri Lüle-Burgasu padel sam Nazim paša.

Vesetje radi Lüle-Burgasa v Sofiji.

SOFIJA 31. (Izv.) Vesti o zmagi pri Lüle-Burgasu so povzročile veliko navdušenje, ki se je javljalo z manifestacijo pred prijateljskimi poslanstvi.

Srbi anektirajo.

BELGRAD 31. (Izv.) V političnih krogih so zato, da se skliče v Skopje skupščina, pri kateri se naj proglasi aneksija zasedenih pokrajin.

dosti, ki morejo delati, toda zunaj na deželi ni še skoraj nikogar. Da nisem imel onega spopada s Tivadarjem, bi bil že zdavnaj zunaj. Že ob svoji vrnitvi v domovino sem obljubil Gaju in Draškoviću, da pojdem na deželo in začnem tamkaj širiti nove misli in probujevati ljudi, da se spomnijo svojega roda in doma. — Glas Ivanov je zvenel odločno in oči so se mu lesketale krepke volje. Zdelo se je popolnoma, kakor da se mu celo telo širi želje po delu in snovanju. Madlena je prvi trenutek samo vzdihnila. V duši jej je bilo, kakor da jo je obvezala ljubosumnost in bol, da more Ivan poleg svoje ljubezni zanjo tako močno čutiti tudi še za kaj drugega.

— Ah, jaz vas vendar še ne razumem! — je odgovorila potem. — Nikar ne mislite, da ne bi odobraval vaše želje, da delujete v javnosti in da se želite pokazati koristen, toda to delovanje si mislim jaz popolnoma drugače. — To, kar govorite vi, oprostite mi, nekako preveč spominja demagoštvu. Zahajati med ljudi na deželi in tamkaj še morebiti imeti govore — in — in — morebiti priporočati jim utopije? — Madlena, ali utopije? Naučiti narod, da ljubi svoje, da stremi po svobodi svoje volje, da se potruži, da bi se povzdignil v znanju, da vzljubi svoj jezik — ah, to niso

Izgube pri Kumanovem in Velesu.

BELGRAD 31. (Izv.) Iz Vranja se javlja, da se je udeležilo bitke pri Kumanovem 80.000 mož na turški strani. Srbi so imeli 400 mrtvih in 2000 ranjenih, Turki pa pri Kumanovem skoro 16000 mrtvih in pri Velesu 5000.

Turške grozovitosti.

ATENE 31. (Izv.) Iz Dalbanköja so prispeli v Kožane ranjenci, ki so jih Grki nastanili v zapuščenih turških vojašnicah. — Turki strahovito gospodarijo po Epiru. Povsod zažigajo vasi in selišča, morijo deco, zapirajo ženske, jih nasiljujejo in potem ubijajo.

DUNAJ 31. (Izv.) Sem prihajajo iz Belegrada in Sofije vesti o strašnih grozovitostih turških čet. I v srbski i v bolgarski armadi je radi tega nastalo veliko ogorčenje. Turška jeza grozi vsemu, kar je krščansko, izlasti pa se ti divjaki maščujejo nad ženami in otroci.

Grki v Verriji.

KOŽANI 31. (Kor.) Verrijo so zasedle včeraj ob 11 grške čete brez odpora. Moslimanske rodovine so ostale v mestu in mohamedanski odličniki so prišli h prestolonasledniku, da mu izjavijo svojo udanost. Železniška zveza med Verrijo in Monastirjem je prekinjena.

Grki zasedli Greveno.

ATENE 31. (Uradno). Grki so zasedli Greveno, ne da bi bili naleteli na odpor.

Telegrafska črnomska zveza prekinjena.

SOFIJA 31. (Izv.) Poroča se, da so Turki razdeljali črnomorski kabel, da nemogočijo Bolgarom zvezo z Odoso.

Turški dezertirji v Libercu.

LIBEREC 31. (Izv.) Sem v Liberec (Reichenberg) so spravili 260 turških vojakov in 13 oficirjev, ki so bili dezertirali iz Sandžaka v Bosno.

Srbi se maščujejo nad mohamedanci.

SARAJEVO 31. (Kor.) Okrajni urad v Glamoči javlja, da so srbski kmetje zažgali mohamedanskemu graščaku Filipoviću 1200 stotov sena. Smatrajo, da so to izvršili same maščevalnosti. Oblasti so uvedle preiskavo.

Balkanci ne marajo premirja.

DUNAJ 31. (Izv.) Diplomatski krogi trde, da balkanske vlade niso pustile evropskih kabinetov dvomiti o tem, da-li bi Balkanci bili zadovoljni s posredovanjem ali ne. Balkanske države ne marajo premirja, nego, če že mora biti, samo mir.

Aja Sofija naj postane krščanska.

SOFIJA 31. (Izv.) V cerkvenih krogih stavijo pogoj za kako ustavljenje sovražnosti, da se izpremeni slovita mošeja Aja Sofija zopet v krščansko cerkev.

Turki na bregu Črnega morja.

LONDON 31. (Izv.) Angleški listi poročajo, da se je 30.000 Turkov izkrcalo (?) na bregu Črnega morja, da podprejo turške čete. (Kje? Red.)

„Balkanske združene države.“

BEROLIN 31. (Izv.) Listi javljajo, da se po zmagovalnem koncu vojne balkanska liga izpremeni v carinsko in vojaško unijo s skupnim parlamentom, floto in enovito uniformiranim vojaštvom.

utopije, to je božji zakon, ki si ga laste vsi narodi.

— Ali ni v tem nikake nevarnosti? — Pomislite na Poljsko, na Italijo! — ga je prekinila Madlena, ki je zares občutila bojazan, da bi se Ivanu mogla prigoditi kaka strašna nesreča.

— Pa če bi tudi bila nevarnost, kaj potem? Verjemite mi, če bi se izognil temu, potem bi bil najmanj vreden, da smem gledati v vaše oči.

— A kakaj nevarnost? — je vprašala Hana. — Kdo se more uprati, če želimo, da povzdignemo svoj jezik, če zahtevamo, da se mu vračata pravica ljubezen?

— O — torej si tudi ti majhna političarka! — se je obrnila Madlena k njej in jo začudena pogledala. Bilo jej je nekako neprijetno, da to dekle more slečiti stezam Ivanovih misli, a ona — ravno ono pa ne more. Madlena, ki je pod vtiskom duhovitih razlag svojega moža in zopet odgojena popolnoma v kozmopolitizmu viših izobraženih aristokratskih slojev — v resnici ni mogla pojmiti, kaj naj pomeni to in v kak namen naj se dvigne zastava za kmetski, nelzobraženi — prezirani jezik. Ker pa je bila umna, je sklenila, da bo razmišljala in se dala poučiti o stvari. — Ravno tedaj pa se jim je pridružil Lucio. (Dalje.)

PODLISTEK

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Spisal Kaaver Šander Gjaliski. — Prevel A. E.

Kakor vse ponosne in zapovedovalne narave je Madlena rada videla, da jej kaka oseba popušča in se vdaja njeni premoči. Hana pa je pri prvem svojem koraku, ki ga je napravila napram njej, kakor govorila: na, vzemi me — vdam se ti — ker te obožavam — in ker moram tako, ker ne morem drugače! — In poleg tega še lepa — sprelepa Hanina pojava! Ker pa je bila Madlena sama velika lepota, je lahko mirne duše prenašala bližino vsake lepote. In nežna Hanina pojava je naravnost ugajala njeni duši.

In ostali ste celo popoldne skupaj in seveda je bil Ivan z njima. Krasni vrt okrog vinogradske hiše, gosti gozdič proti bregu in prostrani vinograd, vse to je vabilo na izprehod. Ostala družba je sedela z doktorico na verandi pred hišo, oni trije pa so se izprehajali po ozkih potičih; niso se pogovarjali veliko, vendar pa so bili vsi trije srečni in zadovoljni. Hana je morda instik-

Rumuni za vojno.

BUKAREŠT 31. (Kor.) Ko so se danes vozili poslanci in senatorji v parlament, da prisostvujejo razpustu zbornice, je priredila tisočglava množica demonstracijo za vojno. Klicalo se je: „Ne trpimo povečanja Srbije!“ V vozove poslancev so metali letake z napisom: „Noben Rumun ne da glasa kandidatu, ki se s častno besedo ne zaveže, da bo branil dostojanstvo Rumunije proti Bolgariji.“ — Demonstranti so se razpršili, prepevajoči narodne pesmi, ne da bi bila posegla vmes policija.

Ekspedicija angleške eskadre.

LONDON 31. (Izv.) Angleška flota je odplula izpred Malte z zapечатeno ordo, dve veliki angleški ladji pa ste se že pojavili pred Solunom.

Ker se boj masakra, se sotošno misli, da je odplula angleška flota v Dardanele.

Pripravljenost avstrijske eskadre.

DUNAJ 31. (Izv.) Avstro-ogrsko eskadra je dobila povelje, da mora biti vedno pripravljena za odplut, če bi začeli masakri kristjanov v Solunu ali Carigradu.

Ne nemška, ne italijanska taktika.

Italijani se bahajo, da je na Balkanu zmaga italijanska taktika nad nemško. Odgovor na to baharijo čitamo v milanskem „Corriere della Sera“. Poročevalec tega lista iz Sofije je imel pogovor z nekim visokim bolgarskim oficirjem, ki je odgovoril: Taktika, ki jej slede Bolgari, ni ne nemška, ne italijanska, ampak je enostavno — bolgarska. Po vojni se bo videlo, v čem obstoje in kako delujejo izvestne razstrelivne snovi, došle nam v zadnjem času, in ki jih Bolgari prvi rabijo v vojni, kakor so Italijani prvi rabili aeroplane.

Odločilna bitka na Balkanu.

(Dopis.)

Velika bitka, ki se bilje sedaj na Balkanu, je svetovnega pomena, kajti gre za obstanek ostanok gnilega turškega mogotstva, gre za to, da balkanske države zadajo Turčiji zadnji udarec in jo potisnejo v Azijo, odkoder so Turki udili svoj čas. Kakor dokazujejo vsi dosedanjí vspehi, imajo čili jugoslovani dovolj sile za to, da rešijo veliki balkanski problem.

Drinopolje, Lozengrad — to sta Liaojang. *Burgas bo drugi Mukden.* Tu se nahaja turški generalni štab, ki zbira in pripravlja material za veliko bitko. Drinopolje je bila ne nekaka sprednja pozicija.

Okolo Burgasa (v srcu prave Turčije) se zbira ogromna turška vojska, da odbije strahoviti udarec silne slovanske pesti na Carigrad. Načrt za to defenzivo se je porodil najbrže v glavi domišljivega nemškega paše von der Goltz.

Kdo pa je neki zasnoval ženijski načrt skupne ofenzive proti Carigradu? Načrt, dasi toli jednostaven, je vreden Napoleono-vega genija in gre za to, da po najkrajši poti zabode meč v srce Turčije. Nekako med vrstami je čitati alternative: Vdarimo na Burgas, da si je tam zbrana velika turška armada 300.000 mož. Če pa ne pojde to kar mahoma, počakajmo prodirajočih srbskih in črnogorskih junakov, da skupno zgrabimo turško levo krilo, ali pa še celo — Rusov, da jo zgrabijo od desne strani.

Ta Mukden bo v kratkem. V malo dneh je pričakovati odgovora na ta vprašanja.

S črnogorskega bojišča.

Cetinje 28. okt. 1912.

Iz Muričanov se včeraj (27. t. m.) pozno ponoči brzoglasno javlja: Danes je šest dan bombardiranja Taraboša. Danes je bil artiljerijski dvoboj zelo hud: pričel se je ob polni osmih, a končal popoldne. Odpor neprijatelja je bil močan, toda okoli polnočnega je jako oslabil. Računa se, da so sovražnika primorali naši topovi, da je njegovo streljanje oslabilo. Tudi danes je neprijatelj poskušal, da si zopet osvoji pozicijo na Širočki gori. Napadel je naše čete na višinah Širočke gore s pehoto in šrapnitskim ognjem. Toda ni imel uspeha: bil je odbit in se je moral vrniti. Naše izgube so neznatne. Približevanje Tarabošu se vrši polagoma, a sistematično in zelo uspešno. Stanje naših oddelkov izvrstno. Z nestrpljivostjo se pričakuje glavnega napada, juriša, navzlic jakemu odporu neprijatelja. Navzlic grdemu deževnemu vremenu pritiskajo naši vojaki na častnike, da pospešijo napad. Izvedli smo od vojni beguncev (turških), da je prvi dan bombardiranja Taraboša na neprijateljevi strani padel jeden polkovnik, dva častnika in 70 vojakov.

Iz tega telegrama razvidimo vnovič veliki pomen Širočke gore za obleganje Taraboša. Na vsak način jo hočejo izrgati Črnogorcem. Dvakrat so napadli na to pozicijo, a dvakrat so bili odbiti. V brzoglasni govoru tudi o jurišu, ki ga vojaštvo namerava na Taraboš. Toda o jurišu ne more biti niti govora, ker so vsi vojaški krogi, na čelu jim kralj sam, odločni protivniki juriša, ker se je pred nedavnim časom, kot je znano, juriš Lješnjakov na taraboške utrbe končal tako tragično. A ne samo to: ker so Črnogorci pomaknili svoje pozicije bliže Tarabošu in ga takorekoč obdali s plotom modernih topov, je jasno,

da živa duša ne more ne v trdnjavo, ne iz nje. Je torej samo vprašanje časa, morda samo nekoliko dni, da pade Taraboš z vsemi topovi, vsa municija in utrdbam kot zrelo jabolko Črnogorcem v naročje.

Zavzetje Rožaja.

Danes je došla lakonična brzoglasna iz Berana: „Rožaj zavzet. Beli Turki so se predali. Nizam pobegnil.“ — Brigadir Janko Vukotić, ki se je pred nekaj dnevi, kot se je takrat poročalo, s svojo vojsko nahajal med Zgornjo in Doljno Rugovo in je glasom poročila hotel kreniti pod Peč (Ipek), je napadel kralj Rožaj, izpremenivši svoj prvotni načrt. Zavzetje Rožaja je prav karakteristično za vojaški duh, ki veje v turški vojski. Turška vojska je jako propadla: Rožaj, ki je radi pozicij jako važen, se je predal in redovita vojska je pobegnila. Malone da ne spominja Rožaj na Gusinje, kjer se Turki niso upirali, marveč so prinesli črnogorskim četam hleba in kruha nasproti.

Plevlje padlo. — Vukotić blizu Peči.

Iz Rijeke prihaja malo pred deseto uro presenetljiva vest:

„Plevlje zavzeto. — General Vukotić se nahaja s svojo vojsko v neposredni bližini Peči.“

Plevlje je zavzelo levo krilo Vukotičeve brigade, proti Peči pa koraka desno krilo, na čelu mu general sam. Podrobnosti o zavzetju Plevlja so doslej neznane. Razun zgorajlih dveh stavkov se ne poročajo nikaki detajli.

Cetinje 29. okt. 1912.

Bombardiranje Taraboša in artiljerijski napad na Brdica.

V noči od 27. na 28. t. m. se je nadaljevalo dne 27. t. m. popoldne prekinjeno bombardiranje Taraboša. Obstreljevanje se je ob 7 in tri četrti popoldne raztegnilo tudi na Brdica, vevaležno pozicijo na južni strani Skadra, v kotu, kjer se izliva Drinasa v Bojano. Brdica so utrdila, ki dominira nad cesto, ki vodi iz Skadra v Lješ (Alessio). Brdica so se branila proti napadu črnogorske artiljerije popolnoma brezuspešno. Kroglice njihovih topov niso zadevale; zlasti je bilo slabo šrapnitsko streljanje.

Celo popoldne niso neprijateljske baterije na Tarabošu na izzivanje naših topov odgovarjale. Okoli dveh popoldne je otvoril neprijatelj artiljerijski ogenj na črnogorsko pehoto na Širočki gori, toda brzo je bil prisiljen, da ga prekine. Okoli 4 popoldne je turška baterija zopet poskusila s Taraboša napad na oddelke črnogorske pehote, toda črnogorsko topništvo je s streljanjem obrnilo pozornost nase. Razvil se je hud artiljerijski dvoboj, ki je trajal do mraka. Turki so streljali slabo, tako, da nimajo Črnogorci nobene izgube. — Komandant južnega oddelka je prejel prijetno vest, da je več nego 3000 Črnogorcev iz Amerike na poti domov, da pomnože črnogorske čete na bojišču. Poleg tega prihajajo Črnogorci z vseh strani. Vračajo se tudi oficirji, ki so raje popustili v inozemstvu stalne službe, kot da bi se ne stavili domovini na razpolago.

Glas o zmakah zavezniških vojsk iz ziva največje navdušenje. Razpoloženje črnogorske južne armade je izborno.

Brigadir Janko Vukotić, komandant vzhodnega oddelka poroča včeraj (28. t. m.) ob 10.30 ponoči iz Andrijevice:

Dne 26. t. m. se je bil okoli Stare Rugove prilično hud boj, ki se je vršil na obeh straneh, na črnogorski in turški, večji del samo s topovi. Črnogorci so ona sela okoli Rugove zavzeli in so pri tem imeli tri ranjence. Dne 27. t. m. je napadel Vukotić z dvema bataljonoma in gorsko artiljerijo višine v smeri proti Paklenu in Stedinu. Zavzete so vse višine prav do iznad izvira Sušice. Črnogorske izgube tega dne znašajo: 1 mrtve in 2 ranjena, eden njih opasno. Vukotića obvešča Avro Cemović, da se je 27. t. m. podala vsa Rožajska nahija na levem bregu Ibra, kakor tudi mesto Rožaj. Ko je Cemović malo pred nočjo prikoratil v mesto samo, je turška redif, ki je baje štela tri tabore in eno topovsko baterijo, pozdravila črnogorsko vojsko z živahnim streljanjem iz pozicije na desnem bregu Ibra. (Nadaljevanje črtala cenzura). V poročilu o borbi na Mokri in Čakovem je bil lahko ranjen hrabri in večji poveljnič nikšičko-brdske baterije, kapetan Djoko Perović. (Nadaljevanje črtala cenzura). Na bojišču je zelo mrzlo, toda Črnogorci imajo na razpolago veliko šume. Iz Berana in Gusinja prihajajo vesti, da je v teh krajih in okolici mirno. (Konec črtan).

Brzoglasna Janka Vukotića iz Andrijevice (28. t. m.):

Sedaj je došla kolona Cemovića na višine od Stedina, zdrava in vesela, potem ko so ji Rožajci ponudili hleba in soli. Vukotićevi ogleduh in predstraže so zasedle vrhove Paklena. Danes (28. t. m.) namerava Vukotić napasti Peč.

Muričani, 29. t. m. ob 5 pop.:

„Danes jutraj ob zori so zasedle naše čete desnega krila zelo važno pozicijo iznad vrha Oblika. Ta pozicija je velike važnosti za naše operacije, ker vlada nad vsemi višinami pod Tarabošem. Naši topovi nadaljujejo z obstreljevanjem Taraboša in Brdic s pomnoženo brzino.“

Vseučiliški prof. dr. Karel Štrekelj

(1859—1912).

Spominska črtica. Napisal prof. Makso Pirnat.

„V vsem pisanju me je vodila edino le ljubezen do jezika in naroda.“
Dr. K. Štrekelj.

II.

Zgodaj se je Štrekelj oglašil javno kot nadarjen in razborit jezikoslovec. Bilo je to takrat, ko je l. 1884. za „Ljubljanski Zvon“ napisal obširno oceno o Šumanovi slovenski slovnici, katero je izdala za srednje šole Mohorjeva družba v Celovcu. Mladi Štrekelj je v tej kritiki nastopil tako odločno, samostojno in se pokazal v svoji stroki tako podkovanega, da se mu moramo naravnost čuditi, ako pomislimo, da je komaj dobro dopolnil svojih dvanajset let. Ta kritika nam na prvi pogled izpriča, kako temeljito je mladi možak prebavil in pregledal posamezna poglavja slovenske slovnice.

Prvo večje samostojno delo pa, s katerim se je vrlj vpeljal med slaviste in obrnil njih pozornost nase, je bil njegov koreniti opis oblikoslovja srednjekraškega narečja na Goriškem s posebnim oziranjem na razmerje. Dotedaj še ni bil nobeden slovenski jezikoslovec tako temeljito in vsestransko obdelal svojega domačega narečja. Delo je natisnil l. 1886. dunajska akademija v svojih poročilih in na podlagi tega učenega spisa je ministrstvo dovolilo Štrekelju, da smo na dunajskem vseučilišču nastopiti docenturo slovenskega jezikoslovja.

Kot urednik slovenske izdaje državnega zakonika se je vedno oziral na živo narodovo govorico, kadar je moral ustvariti kak nov izraz. In prav to ga je napotilo, da se je začel natančneje baviti z nabiranjem in zapisovanjem raznih izrazov in besed, katera je našel med preprostimi ljudstvom in katere dotlej navadno niso še bile uvedene v naš pismeni jezik. Pa ni le samo suho zabeležil takih nenavadnih besed, ampak je vselej točno razložil njih postanek in vestno zabeležil, ali so domače, ali so sprejete iz tujih jezikov. Kar prijetno je slediti Štrekelju, kako mojstrsko obdeluje posamezne besede, kako mu obsežno jezikovno znanje omogočuje, da naposled določi njih postanek in pomen. Kot urednik državnega zakonika in kot marljiv nabiralec besed v živi govorici narodovi je izdatno pomagal in obogatil naš jezikovni zaklad z novimi besedami, ki so preje pozabljene životarile v raznih naših narečjih.

Štrekelj je vedno živo zanimal postanek in izvir vsake besede. Vedno si je stavil vprašanje: ali je beseda domača, pristna, ali je zajeta iz besednega zaklada tujega naroda. Tako so nastale lepe razprave v besedah, ki smo si jih Slovenci in Slovani izposodili od drugih, kakor tudi o besedah, ki so jih naši sosede, n. pr. Furlani, Lahi, Nemci, prevzeli od nas. V zadnjem času je posebej pridno preiskaval nemščino stajerskih Nemcev, dognal je, kako mnogo besed so si izposodili pri nas Slovencih in izdal rečeno razpravo: „Slovanski elementi v besednem zakladu stajerskih Nemcev“. V tej razpravi je dokazal neoporečno, da mi Slovenci nismo samo prejemali od drugih svojih besed, ampak od svojega jezika dajali tudi raznim sosedom. Zanimala so ga tudi krajevna imena po Stajerskem. Pisal in razlagal je o postanku slovenskih krajevnih imen po nemškem Stajerskem kakor tudi o slovenskih krajevnih imenih po slovenskem delu Stajerske.

Razen teh težavnih preiskavanj je ostal zvest slovenski slovnici. Zbiral je gradivo, da spiše slovensko slovnico, in sicer v slovenskem jeziku. Bilo mu je na tem, da se naš jezik čimdalje bolj obogati, izpopolni, kakor tudi, da se med slovenskimi pisli dožene pravilna, enotna pisava. Zato je pred leti krepko in močito branil Levčev pravopis pred neosnovanimi napadi in se je v zadnjem času odločno uprl raznim diletantskim reformam, ki bi imele le še bolj zmešati našo pisavo.

Za Enciklopedijo slovanske filologije, katero snuje ruska akademija v Petrogradu, je bilo Štrekelju, kot enemu najboljših poznavalcev našega jezika, naročeno spisati tele odstavke: razvoj latinske grafike pri Slovencih, postanek in oblike sedanjega slovenskega knjižnega jezika, pregled slovenskih narečij in govorov v Avstriji; vpliv nemščine, laščine, hrvaščine, češčine in ruščine na slovenski jezik in končno slovanski elementi v romanskih jezikih. Ogromno delo to, a če kdo, bi mu bil pri nas kos le sam Štrekelj.

Štrekelj je pisal svoja učena dela trezno in prevdarno; njegove trditve so vsestransko utemeljene. Delal je vedno po natančno premišljenem in skrbno zavarovanem načrtu in prav to ga vrlj odlikuje kot učenjaka.

Darovi za jugoslovanske rdeče križe.

Nadalje so darovali sledeči gg. po K: N. N. 20, N. N. 30, N. N. 10, N. N. 10, N. N. 10, N. N. 5, N. N. 1, N. N. 5, N. N. 5, N. N. 5, N. N. 20, N. N. 2, N. N. 2, Martino German 15, Josip Zwitter 10, N. N. 50, N. N. 10, Conte Viscovich 20, M. S. 5, E. H. 1, N. N. 2, N. N. 10, N. N. 5, N. N. 52-50, dr. Dinko Tecilazić 30, Mate

Janišević 10, Rihard Idrski 2, Giorgio S. Jantos 20, Ivan Vrčon 2, Gjorgje G. Sudar 20, Marija G. Sudar 5, Persida G. Sudareva 4, Mara G. Sudareva 2, Ath. Gerogin 10, gospa Regina Gopcevič 10, obitelj Cap. Pietro Berberovich 10, obitelj Račevich 20, obitelj Radoslovich-Marinovich 20, neimenovan 10, Ljilje Milnarjev 20, Zbirka v Bazovici glasom izkaza 104, Gustav et Olga Premrov 5, Marica bojujočim se bratom ob Marici 2, Augusto in Marco Terni 100, Rodolfo Zuculin 10, Fran Lentić 15, Ida Mladineo 5, Krista Čeper 5, Austro-america 300, Namesto nagrade najditelju zgubljen denarnice podari za balkanske brate Marcela Pertot iz Proseka 3, Tavčar Jakob 5.

Skupaj K 1054 50

včeraj izkazano 29,052 59

Skupaj K 30,107 09

* Rodoljubna tvrdka Križmančič & Breščak je naročila 51 komadov različnega perila (ta tvrdka je šla Srbom posebno na roko), Rugger & Gregoris 7 kom. perila, C. & B 4 odeje, g. Andrej Zafred 7 odej, N. N. 5 m. blaga, g. Ema Bartelj 6 rjuh in 1 posteljo. Nadalje darove sprejema gd. Milka Mankočeva, Via Fontana 4.

* Pomoč tržških Čehov rudečemu križu. — Tržški Čehi ustanovili so poseben odbor, na čelu temu gospodje Ferd. Bouda, ravnatelj Osrednje banke čeških hranilnic, MU dr. Jan Čermák, Vaclav Hrabánek, ravnatelj Živnostenske banke ing. Kamil Kreibich, Ant. Kubička ravnatelj zavarovalne družbe „Meridionale“, Emanuel Schwarz prokurist tvrdse Löblowitz & Süßland, Ferd. Vondráček veleposesnik, in MU dr. Ant. Zahorský za podpiro akcije Rudečega križa. Doneske v gotovini sprejemata Živnostenska Banka in Osrednja banka čeških hranilnic v Trstu. Darila v različnem primernem blagu sprejema gospa Marija Hrabanková v Trstu ulica Commerciale 330. — Prejeli smo to poročilo in ga objavljamo z začudenjem, da se bratje Čehi niso pridružili skupni, složni pomoči akciji tržaškega Slovinstva. Vsekakor pa z veseljem pozdravljamo njihov sklep, da hočejo tudi oni posvetiti svojo pomoč bratom na Balkanu.

* Svoto nabrano med gosti gostilne v Konsumnem društvu in priobčeno v predvčerajšnjem izkazu, so darovali po K:

Bandel Josip 1, Breml Anton 5, Požar Mihael 2, Ferluga Lovrenc 1, Ferfolja Jos. — 50, Mihelič Fr. in družina 10, Rencelj Ivan 2, N. N. 2, Lavrenčič M. 10, Pertot Josip 5, Mahol in Katica 2, Šraj E. 2, Porenta 2, Rome M. 2, Lamprecht Gaetan 2, Geržina L. 2, N. N. 2, N. N. 2, Vončina 1, Izanc Jos. 1, Mavrič Ant. 2, Slovenec 3, Pegan J. 1, Turk Marjeta 2, Mislej Josip 5, Milič Dragotin 1, Štrekelj Fran 5, Venuti Jernej 1, Ferluga Fran 1, Maurič Ant. 1, S. J. 1, Ražem Andrej 2, Petrič I. drug — 20, Smrkolj Albin 1, dr. V. 2, Petrič J. 2, Turk J. 2, Bandel D. 1, Hampaneli Ant. 1, Vouk I. drug — 60, Pahor Vincenc 6, Katalan Josip 3, Mikota Julij 1, Andrej V. — 60, Matičič 4. Skupaj K 106 90/100.

* V izkazu od 25/X naj se po 5 K čita, da sta darovala Cajhen (in ne Zelhen) in Fran (ne Lovrenc) Rupnik.

Nabiranje darov definitivno dovoljeno.

G. državni poslanec dr. Rybář je je prejel od policijskega ravnateljstva v Trstu sledeči odlok:

Štv. 1908/2.-P. I.

Trst, dne 29. oktobra 1912.

Vsled odloka c. kr. namestništvenga predsedništva za Trst dne 28. vinotoka t. l. št. Pr. 1838/6 — 12 se vam odnošno vaše prošnje za dovolilo za nabiranje prispevkov za „Rdeči križ“ treh slovanskih držav na Balkanu naznanja sledeče:

Dovoljenja za prireditve javne zbirke v gorlomenjene svrhe iz kraja v kraj in od hiše do hiše — po v to nastavljenih organih se ne more izdati. Nasprotno pa ni zadržka, da konstituirani odbor sprejema prostovoljne prispevke v denarju ali predmetih na podlagi poziva potom časopisa in jih dostavlja v smislu namena darovalcev društvu „Rdeči križ“ balkanskih slovanskih držav.

Ložnost odbora je paziti na to, da se pri nabiranju milodarov ne bo vršil na javnost nikak pritisk in da se ne dogodi nikak zloraba.

Ker pa je avstrijski „Rdeči križ“ itak dal balkanskim državam svoje človekoljubne naprave na razpolago in je izdal v to svrhu v vsem avstrijskem časopisju tozadevne pozive, bi bilo želeli, da bi odbor izročil nabrane prispevke avstrijskemu „Rdečemu križu“, pri čemer bi pa seveda bilo odboru prosto, določiti uporabo izročeni darov.

Za c. kr. dvornega svetnika-policijskega ravnatelja: Mahkovec.

Z ozirom na zadnji odstavek zgoraj navedenega odloka je g. poslanec dopisal c. kr. policijskemu ravnateljstvu sledeči dopis:

Potrjuje sprejem rešitve od 29/10. 1912, št. 1908/2-P. I. glede nabiranja prispevkov za „Rdeči križ“ balkanskih slovanskih držav, zahvaljujem se za blagohotni nasvet, da bi nabrane prispevke izročili avstrijskemu društvu „Rdečega križa“, kateri nasvet je bil te dni dan slovanskim poslancem tudi od Njegove Ekscelece, gospoda ministra za notranje stvari. Obžalujem pa, da temu na-

svetu iz enostavnega razloga ne morem slediti, ker avstrijsko društvo „Rdečega križa“ glasom poročil dunajskih listov pošilja podporo pač v Turčijo, ne pa v Srbijo.

Tržaški jugoslovanski odbor uvažuje sicer popolnoma človekoljubni cilj in delovanje avstrijskega društva „Rdečega križa“, vendar pa smatra za svojo dolžnost, da prisloži na pomoč predvsem ranjencem krvnih bratov v slovanskih balkanskih državah, prepuščaje prijateljem Turčije, da storijo enako za turške ranjence.

Domače vesti.

Slovenci, Slovani mesta in okolice! Boj za osvoboditev balkanskega prebivalstva iz turškega robstva je velikanskega pomena za nas Avstrijce, najbližje sosedje Balkana, saj gre tu za življenjske pogoje naše države; še večjega pomena pa je ta boj za nas jugoslovane, saj se bje za osvoboditev naših krvnih bratov.

Zato pa je naša sveta dolžnost, da povzdignemo pravočasno svoj glas, ki naj ga čujejo tisti, ki odločujejo usodo narodov. Glas, ki zahteva z vsjo odločnostjo: „Tudi jugoslovonom njihovo pravico!“

Pod tem geslom se bo vršil v nedeljo shod pol. dr. „Edinosti“ in pričakujemo na njem udeležbe, kakršno zasluži važnost predmeta.

„Independentu“ v „Album“! Slovanski klub v Pragi je prejel iz Sofije to-le brzojavko:

Z neizrecnim veseljem jemljemo na znanje simpatije, ki nam jih vsi bratje in sinovi naše velike matere Slave izkazujejo v tem tako važnem času. Nič manjše veselje nam je pripravila vest, da je vaš klub začel z nabiranjem prispevkov v prilog ranjencem v tej vojni. Sprejmite za to našo prisrčno zahvalo in sporočite češkemu naš bratski pozdrav za stalno moralno in materijelno podporo v naši slovanski stvari. Srečni smo, da vam moremo sporočiti o preslavni zmagi našega orožja po priboritvi Lozengrada. Predsednik Slovanskega društva v Bolgariji: Kostov.

Ali bo sedaj „Independentu“ dovolj — lekcije? Ali bo umel sedaj, kako goropadno blamažo si je nakopal s svojo trditvijo, da avstrijski Slovani nimajo z balkanskimi Slovani nič skupnega? Kakor v svoji brzojavki tržaškemu Slovonom, tako govori slovansko društvo v Sofiji tudi v brzojavki praškemu „Slovanskemu klubu“: o bratih v Avstriji, o sinovih velike Slavije, ki jim pošilja bratske pozdrave, o naši slovanski stvari! V svojem lastnem interesu naj bi „Independentu“ malo brzdal svojo slavočobjo! Potem ne bi ga dogodki tako neusmiljeno bili po zobeh.

Za šolo CMD v Trstu. Družba sv. CM je dogradila letos v Trstu moderno šolsko poslopje. Poleg lepih šolskih sob so na razpolago veliki kabineti, katerih omare pa so še prazne. Obračamo se z ugodno prošnjo na vse prijatelje prirode, ki imajo morda lepe zbirke mineralij, okamenin, metuljev, hroščev, v alkoholu pripravljenih ali nagačenih živali ter okostij, naj blagovolijo od preobilice kake vrste darovati naši šoli dotične eksemplarje! Dalje prosimo blagohotne naklonitve anatomskih preparatov, modelov in tabel ter sem spadajočih tehnoloških potrebščin; fizikalnih in kemičnih aparatov ter tozadevnih reagencij. Vljudno prosimo vse, ki bi mogli žrtvovati zgodovinsko-zemljepisnemu kabinetu kak predmet. Z radostjo bi sprejeli zgodovinske in pokrajinske slike, zemljevide, modele, načrte in slike kulturno-zgodovinskega značaja. Družba sv. CM je žrtvovala ogromne svote, da je postavila spomenik slovanski požrtvovalnosti: moderno šolsko poslopje. Treba pa je dati šoli tudi na notranje značaj res moderne zavoda. Zato: iskrena hvala že naprej vsem, ki bi v zgornj omenjenem zmislu prihiteli na pomoč! Darovalci naj blagovolijo pošiljati učila vodstvu deške ljudske šole družbe sv. CM v Trstu, ulica Giuliani.

Razpisana deželnozborska nadomestna volitev. Namestništvo razpisuje z odlokom, datiranim dne 26. oktobra, priobčenim pa v uradnih listu dne 31. oktobra 1912. l., nadomestno deželnozborsko volitev v kmetskih občinah za volilni okraj umrlega istrskega poslanca Kvirina Kozuliča, ki obsega sodne okraje Krk, Cres in Lošinj. Volitev se bo vršila dne 9. februarja l. 1913., slučajna ožja volitev pa dne 16. februarja l. 1913. Glavni volilni kraj je Krk, volilni kraj pa vsaka krajevna občina.

Cuvaj proti balkanskim Slovonom. Tista figura, ki je sedaj na nesrečo Hrvatske in v sramoto vsega Slovanstva komisar Hrvatske je zabilil nabiranje za slovanske ranjence in je zabilil tudi predstavo v gledališču v ta človekoljubni namen.

Velik dar srbskemu in črnogorskemu Rdečemu križu. Srbski milijonar Lazar Dinugerski, predsednik srbske banke v Zagrebu, je daroval srbskemu in črnogorskemu „Rdečemu križu“ vsakemu po 150.000 K in vrhu tega še 60 vagonov moke.

Ruski kružok. Naprošeni so vsi oni, ki se hočejo vpisati v „Ruski kružok“, naj store to nemudoma, da se lahko prične s poukom slovenskega, hrvatskega, češkega in ruskega jezika takoj po praznikih. Clanašina znaša 4 K mesečno. Vpisovalna pola se nahaja v Slov. čitalnici v Nar. domu in pri gospe Bickovi istotako v Nar. domu.

Podružnica sv. CM v Sv. Ivanu vabi na dramatično predstavo „Mlinar in njegova hči“ ki bo danes, v petek, dne 1. novembra v „Narodnem domu“ v Sv. Ivanu. Začetek ob 6. zvečer. Vstopnina 40 vin., sedeži I. vrste 40 vin., II. vrste 20 vin. K obilni udeležbi uljubno vabi odbor.

Iz Sv. Križa pri Trstu. Na cvetličnem dnau, ki se je vršil dne 20. oktobra t. l., se je nabralo K 63 01. Vspeh bi bil gotovo večji, ako bi bili napravili vsi svojo dolžnost. Zlasti od strani tujcev smo pričakovali več podpore.

Pri prodajanju cvetlic so se najbolj izkazale sledeče gospice D. Kovačeva K 14 15, V. E. Biznova K 13 20, G. Tencejeva K 10 54, U. Stefančičeva K 10, S. Sedmakova K 5 32, A. Sednakova K. 4 90, F. Valetičeva K 3 90.

Zahvalo izrekamo tistim, ki so kaj pripomogli pri prireditvi.

Posebej se zahvaljujemo onim narodnim mladencem, ki so poskrbele, da smo imeli cvetlic v izobilju. G. Stojkovič je poslal K 1, ker se ni mogel udeležiti, g. Kristijan Tence je nabral v veseli družbi K 8 60, katere je izročil tukajšnji podružnici družbe sv. Cirila in Metoda.

Pevski in godbeni odsek „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ priredi v nedeljo popoldne od 4 do 10 zvečer plesni venček. Svira popolni orkester ZJZ. Z ozirom na to, da obstoji orkester še malo časa in potrebuje vsestranske podpore, vabi pevski in godbeni odsek železničarje, člane in članice NDO, kakor tudi drugo plesalno slovensko mladino, da se v obilnem številu udeležijo imenovanega plesa. Vstopnina za moške 80 vin., za ženske 50 vin.

Predavanje o kmetijstvu na Opčinah priredi „Kmetijska družba za Trst in okolico“ dne 3. septembra ob 1 popoldne v Sokolovi dvorani (Istotam).

Ruske dame v restavraciji „Aurora“. V restavraciji „Aurora“ koncertira vsak večer orkestralna družba ruskih dam z velikim uspehom, proizvajajoč večinoma slovanske pevke in glasbene točke. Poset občinstva je vsak večer izredno velik.

Rojanski šamel-oktet priredi svoj prvi plesni venček v soboto, dne 2. nov. od 6 do 12 v prostorih „Kons. društva“ v Rojanu. — Vstopnina gosp. K 1, dame 40 vin.

Slovensko gledališče.

Sledeči tradiciji uprizori naše gledališče danes popoldne ob 3½ ob izredno znižanih cenah ljudsko igrro

„MLINAR IN NJEGOVA HČI“.

Zvečer ob 8. se letos prvič uprizori popularna opereta

„JESENSKI MANEVRI“.

Ta predstava velja za abonement B.

Program za dan Sv. Justa in nedeljo je sledeč:

Dne 2. novembra popoldne: Strausova opereta

„CIGAN BARON“.

Na to prvo popoldansko predstavo te siljane operete opozarjamo zlasti okoličan-sko občinstvo.

Zvečer bo interesantna premijera; vpri-zori se znani Bissonov igrkaz

„NEZNANKA“

(La femme X.)

Tudi ta predstava velja za abonente B.

Dne 3. novembra (nedelja) popoldne se ponovi po ljudskih cenah

„NEZNANKA“.

Zvečer za abonente-A opereta

„JESENSKI MANEVRI“.

Potrtim srcem naznanjam sorodni-kom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je včeraj v Gospodu preminula preljubljenja soproga

Berta Batič

v starosti 25 let. — Pogreb bo danes v petek, i. t. m. iz hiše žalosti ulica Belvedere št. 12 v cerkev sv. Antona.

Trst, dne 1. novembra 1912.

Zalujoči soprog Karl.

NOVO POGREBNO PODJETJE, TRST

Corso 49 (Trg Goldeni)

:: Cabaret „Maxim“ ::

Ravnatelj: K. Maurice. Trst, ulica Stadion št. 10. Ravnatelj: K. Maurice.

Od 1. do 15. novembra senzacionalen spored!

MIMI FERLA, subretka. MELLY MIELS, subretka. FRANZI RELLY, subretka.
SMITH & JACKSON, ameriksne pesmi in plesi.
LA LANERA, piesalka. GRETEL KOENIG, sube ka. TRANTE LIEBE, deklamovalka.
PAVEL STEFAN, humorist. SIEGFRIED OSER, komik. NINI CLAIRON, subretka.

Začetek točno ob 9. — Konec ???

VSTOPNINA: I. prostor 2 kroni; II. prostor 1 krono

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrobe, oves in sočivje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupecem najboljše in najgotovjše jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane moke Združ. parnih mlinov „Hnngaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Ceniki in usorci se pošiljajo na zahtevo.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat.

Brzjavi: ALBERTO FINZI, Trst.

Mnenje g. cesarskega svetnika dr. F. Tripolda

po zimi v Opatiji, po leti v Warmbadu pri Beljaku

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Drago mi je Vam poročati, da sem dosegel lepe uspehe s predpisovanjem Vašega železnatega kina vino Serravallo. To vino bolniki prav radi jemljejo, ono množi tek in povspesuje snovanje krvi; ne dela težkoč niti želodčnim bolnikom. Zato lahko priporočam Vaše železnato kina vino Serravallo za primerne slučaje kar najtopleje.

Dr. F. Tripold, cesarski svetnik.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato zvezdico) cev in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vankovratno delo v cementu. Cene smerne, delo točno.

Zaloga usnja za čevljarje

A. DONDA

TRST - Via dell Rivo št. 42. - TRST

Izbor zgornjih del za čevlje (tomal).

Primerne cene in solidna postrežba.

Najboljše

dunajske in kranjske KLOBASE

se prodaja

v prekajevalnici-bifeju KLANČIČ

ulica Torre bianca št. 32 in podružnici v Largo Santorio

po najugodnejši ceni. - 12 parov majhnih ali 6 velikih po 1 K.

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda!

Tržaška mala kronika.

Trst, 31. oktobra 1912.

Težka poškodba. Danes jutraj sta se v novi prosti luki sprla 26letni dninar Janez Krašelj in 19letni Niko Matković. V prepirlu je Krašelj pograbil železen drog in udaril Matkovića po glavi, prizadevši mu težko poškodbo. Matković v bolnišnico, Krašelj v zapor.

Umor v Žavljah. — Predvčerajšnjim jutraj so našli na neki njivi v bližini Monte Castiglione pri Žavljah krojača Miklavca iz Kolenkova št. 925, težko ranjenega in nezavestnega. Poleg njega je ležal debel kamen, ves okrvavljen. Miklavc je imel na glavi pet ran, ki mu jih je očividno prizadejal nekdo z onim kamenom.

Miklavca so prepeljali v bolnišnico. policija pa je začela preiskovati zadevo. Preiskava je dognala, da je Miklavc nepoboljšljiv pijanec, ki so ga morali vzdrževati njegovi otroci. Predvčerajšnjim jutraj je šel od doma ob 9, da bi šel k svojemu sinu, ki je pri vojaki v Bazovici. Najbrž pa mož ni pršel na Bazovico, temveč je pijančeval po Žavljah, na povratku domov pa je bil napaden.

Sum, da ga napadel Miklavc in ga pobil, je padel na njegovega sina Pavla, ki je bil tudi aretiran, pa se je mogel dokazati svojimi.

Kapitan — aretiran. Aretiran je bil brezposelni kapitan Lucian Martinolich, rodom iz Malega Lošinja, ker je osumljen, da je bil soudeležen pri tatvini na parniku „Brunette“, vsled katere je bil aretiran kurjač Ivan Pacor.

Avtomobilska nesreča. Predvčerajšnjim proti večeru, ob pol 6, se je dogodila v ul. Giulia avtomobilska nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Mestni avtomobil za škropljenje ulic je vozil domov in vodil ga je šofer Suligoj, na stopalu pa je stal 33letni uslužbenec Ivan Del Tedesco, kateremu je spodrsnilo, da je padel z avtomobila. Šofer ni takoj videl padca in ni mogel ustaviti avtomobila in je šla cela teža, 80 kvintalov, čez Del Tedesco. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico, kjer je kmalu izdihnil.

Loterijske številke, izžrebane dne 31. oktobra:

Trst 75 36 40 14 79

Društvene vesti.

Odsek Sokola v Rojanu priredi v nedeljo 3. t. m. plesne vaje od 6 do 11 zvečer.

Zveza jugoslovanskih železničarjev. Dne 4. t. m. se vrši društveni železničarski shod v novi konsumni gostilni v ulici Lazaretto vecchio z zelo zanimivim dnevnim redom. Železničarji, udeležite se v obilnem številu imenovanega shoda.

Telovadno društvo „Sokol“ v Škedenju priredi v soboto, dne 9. t. m. prvi družabni „Martinov večer“. Na sporedu je petje, godba, kupleti, šalolgra, ples, šaljiva tombola, dobitok živa gos. Začetek ob 9 zvečer. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor. Nazdar!

Nar. del. organizacija.

Deputacija NDO pri namestniku glede slov. obrtnih šol. V imenu centralnega vodstva NDO sta izročila včeraj predpoldne gosp. namestniku princu Hohenlohu spomenico glede slovenskih obrtnih šol predsednik NDO dr. Kisovec in strokovni tajnik Brandner, ki sta obširno utemeljevala veliko potrebo slovenskih obrtnih šol v Trstu. G. namestnik, ki je deputacijo zelo prijazno sprejel, je priznal potrebo slovenskih obrtnih šol v Trstu z ozirom na razvoj industrije, ki zahteva v svojem obratu sposobnih, učenih moči. G. namestnik je dejal, da se je s tem vprašanjem že bavil ter da je zahteva Slovencev po slovenskih obrtnih šolah res upravičena. Obljubil je, da hoče posvetiti veliko pažnjo temu koristnemu vprašanju in gledati, da dobe Slovenci v Trstu čimprej potrebne obrtne šole.

Skupina tehničnega zavoda „Sv. Andrej“ sklicuje za jutri točno ob 10 predpoldne občni zbor v društvenih prostorih NDO pri Sv. Jakobu (blizu „Jadrana“).

Dnevni red: 1) Poročilo o dosedanjem delovanju skupine „Sv. Andrej“, 2) Volitev novega odbora, 3) Slučajnosti.

Člani, dolžnost vaša je, da se tega občnega zbora udeležite.

Po občnem zboru takoj se vrši javen shod z dnevnim redom: „Zahtevamo obrtno šolstvo!“

Tovariši! Prosimo vas radi tega, da pridete točno ob 10, da nam bo mogoče ob 11 pričeti z javnim shodom. Obrtno šolstvo je velikanske potrebe, zato upamo, da bo obilna udeležba. Odbor.

Ženska skupina NDO. Danes točno ob 5 popoldne odborova seja pripravljalega odbora v društvenih prostorih.

Danes odpade ples v NDO. Jutri kakor po navadi. Pričetek ob 4 popoldne.

Opozarjamo vse tiste člane, ki so s članarino zaostali nad 6 tednov, da pri bodočem občnem zboru ne bodo smeli ne voliti, še manj pa voljeni biti.

Velik javen shod NDO. „Nar. delav. org.“ naznanja, da se bo vršil v najkrajšem času velik javen shod „Nar. delav. org.“, nakar člane, posebno pa odbore skupin

že sedaj opozarjamo z ozirom na agitacijo.

NDO v Trstu sklicuje za nedeljo, dne 17. novembra t. l. ob 9 30 predpoldne redni občni zbor v društveni dvorani, v ulici Sv. Frančiška, 2. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Tajniško poročilo. 3. Blagajniško poročilo. 4. Poročilo strokovnega tajništva. 5. Poročilo pregledovalcev računov in nadzorstva. 6. Volitev novega odbora. 7. Slučajnosti.

Eventualni predlogi članov morajo biti predloženi centralnemu odboru vsaj osem dni pred občnim zborom.

Centralni odbor NDO v Trstu.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaka 40 stot. Plača se takoj in sicer oddelku.

Kanarčki (Harzseifert) doma vzrejeni, izvrstni pevci, izučeni z aparatom, babice za plesne se prodajo po nizki ceni. Ul. Commercial Pendice Scorcola 319, vrata 20. 2446

Modistinja ima v zalogi pariške modele, najelegantnejše opremljene klobuke, sportne klobuke, prenavlja. Ul. Nuova 45, I. 2437

Odda se sobica pri slovenski družini. — Ulica Barriera 33, vrata 13. 2453

Proda se vrata, okna, kamenje, zid, cegli, stopnice iz kraškega in sivga kamena, tramovi in deske. Ul. Sanità, vis a-vis Hotela Palace Excelsior. 2441

35 letni vdovec v državni službi s 2000 K letne plače ter s tremi otroki, se želi seznaniti z mlado vdovo ali gospodično, katera ima ljubezen do otrok in nekoliko gotovine. Resne ponudbe pod „Poroka“ pošto ležeče, glavna pošta Trst. 2452

Prodajo se vrata, okna, stopnice, hišna vrata, balkoni, pralnice, kamen za tlak vsake velikosti, okenski okviri, podboji itd. Ulica Piccardi 18. 2447

Mlada šivilja išče službo pri kaki boljši šivilji. Via Dante št. 1. 2450

Andrej Martinčič priporoča svojo krojačnico cenjenemu občinstvu tudi izven Sežane. Obleke se izdelujejo solidno in po ceni. 2451

Išče se učenec za kovačijo. Andrej Purič, via Media št. 6. 2449

Zaloga oglja se prodaja radi preobilnega dela z blagom vred za 700 kron. Naslov: Galati 20, vratar. 2448

Proda se iz vojaških razlogov gostilna z bifejem, osrednja lega, z velikim obratom Molino a vento 70, Sibera. 2443

Slovenska mlekarina se priporoča c. občinstvu. — Dnevno dvakrat svrže mleko, najfinjšo maslo in sveža jajca. Postrežba na dom. Ulica delle Acque št. 9. 2445

Soba lepo opravljena, za eno ali dve osebi, se odda takoj. Ulica Tigor 5, pritličje. A. D. 2444

Odda se meblirana soba z dvema posteljama, katerih ena je že oddana. Via delle Acque št. 11, IV. n. 2406

Proda se hišica, zemljišče, pri Sv. Jakobu, K 7000.—, Sibera, Molino a vento 70. 2442

Obešala iz medi za zavese se prodajo po K 350.—. Via Caserma 14. Umberto Cesca, trgovina z železino. 2431

Pekarna se odda v n-jem v lepem kraju v ulici Solitario. Pojasnila v kavarni „Armonia“, gosp. Jurica. 2431

Magacin, velik, v Rojanu sli lopa se odda v najem za 400 K na leto. Pripravno za rokodelce ali za biev. Pečenko, Ščola Belvedere št. 1, žganjarna. 2432

Odda se meblirana soba. Ulica Boschetto 40, II. vrata 8. 2435

Nova krojačnica. Priporoča se slavnemu občinstvu IVAN GORUČAN v Trstu, ulica del Rivo št. 17, II, vrata 9. 2430

Šivalni stroji novi, izborni, z omarico K 180.—, mišico K 150.—, drugačni po K 60, 120. Garancija. Priložnostni nakup. Ulica Ruggero Manna 18, vrata 4. 2430

Soba meblirana se odda v ulici Giovanni Boccaccio 16, I. 2235

Opozarjamo slavno občinstvo, da se je otvorila trgovina z usnjem in čevljarstvi potrebčinami v ulici Belvede e št. 49 v Trstu. 2128

Pozor Slovani! Podpisani naznanjam, da sem prevzel znano gostilno (z diplomiranim vinom) od gosp. Kovačič v ul. Giulia št. 13 (nasproti ljudskega vrta). Točil bom najboljša delmatinska vina po nizkih cenah Splitako in vliško vino: staro (črno) 80 vin., novo (črno) 88 vin., belo . . . 88 . . . opol . . . 83 . . . č. z ceto . . . 80 vin.

Dobra domača kuhinja, mrzla in topla jedila v vsakem času. Obed po 48 vin. (24 kvjarcjev). — Gostilna je pripravna za shode, prijateljske večere, sestanke itd. Priporočam se slovenskemu občinstvu in članom NDO, da bi me podpirali. Za mnogoštevilni obisk se priporoča ANTE DVORNIK. 2400

Specijalitetni predmeti iz gumija
Friderik Steindler
Trst, ul. Acquedotto št. 12.

Irigatorji, vata, toplomeri za mrzlico, cilindri za plin, povoji, napetniki iz gumija, parfumi. — Prodaja in popravila galoš in čevljev za telovadce.

Velika zaloga higijeničnih predmetov
orig. franc. iz gumija in ribjega mehurja.

Voitelj: Fran Szolik.

Anton Turk

Zagotavlja točno postrežbo z najboljšim blagom se priporoča.

Na željo se razpošilja tudi po poštnem povzetju.

v originalnih steklenicah. Zaloga vsakovrstnih likerjev.

SOKOL, COGNAC MEDICINAL, ČAJNI RUM, ALTIVATER, AMARO D'ISTRIA, PELINKOVAC,

ORIGINALNI VLAHOV PRVE VRSTE

v ulici Ghega št. 10.

in zalogo likerjev

ORIGINAR

Podpisani priporočam c. občinstvu svojo na novo urejeno

RESTAVRACIJA

„ALLA STAZIONE“

Trst, trg pred juž. kolodvorom 3
(Nasproti južnega kolodvora).

Priporoča se slavnemu občinstvu in potnikom, ki potujejo skozi Trst za obilen obisk. Toči se izvrstno pivo in vino prve vrste. — **DOBRA KUHINJA.**

CENE ZMERNE.

Lastnik Anton Andrijančič,
bivši vratar hotela „Balkan“.

Mehanična kleparska delavnica
za kovnske izdelke

Giusto Pilotti fu Gius.

ustanovljena leta 1842. TEL. 15-25.

Riva Pescatori št. 14

Specijaliteta: ladijske svetiljke Posoda in škatle iz bele in kamnobarvne pločvine. — Žlebovi, cevi in zidne obloge iz katerekoli snovi v kosih po dva metra (brez zvezave).

Lekarna Brelih v Sežani

Ribje olje I. vrste zagotovljeno iz polenovke in uvoženo direktno iz Norveške.

I steklenica K 1-20; 3 steklenice
.. po pošti franko kron 4-50. ..

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

— TRST —

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem odprl gostilno

Alla Meridionale

Campo Belvedere št. 3

kjer točim vsa vina, kakor teran, opolo, bela vina, pivo prve vrste iz domače tovarne in imam na razpolago vedno gorka in mrzla jedila.

Abonnement za kosila in večerje.

CENE ZMERNE.

Za obilen obisk se priporoča

Leopold Dergan.

Te dni se otvori

nova trgovina s steklenino in porcelanom

ter svetiljkami. — Bogata zaloga okenskih stekel.

A. PALME & C.o, del. dr. z o. j. TRST

Telefon št. 30 2. ulica Campanile št. 21. Telefon št. 30 2.

Steklar vedno pripravljen za dela na domu.

Čevljarstva zadruga v Mirnu

edina Jugoslovanska tovarena — čevljev.

Zadruga ima lastne prodajalne: izdeluje vsakovrstne čevlje, ki v ličnosti in trpežnosti prekose vse proizvođače tujih trdk.

V prodajalnah vedno sveže blago.

Izžrebanje nepreklicno 9. novembra 1912

ob 8. uri zvečer, na Dunaju Schottenring 11 (Policijsko ravnanje)

Loterije c. kr. policijskih uradnikov ter njihovih vdov in srot

pod pokroviteljstvom gosp. c. kr. policijskega predsednika Karla vit. pl. Brzesowsky-ja. 1. Glavni dobitok 30.000 kron vrednosti, se izplača kakor doslej tudi v gotovini. — Srečke se dobivajo v vseh menjalnicah, loterijah in prodajalnicah tobaka. Skupni znesek dobitkov 80.000 kron.

Srečka stane 1 krono.